

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
проректор з навчальної роботи
С.В. Шарин

«   »

2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фізична хімія твердого тіла

Освітньо-наукова програма 104 «Фізика та астрономія»

Освітній рівень третій (освітньо-науковий)

Спеціальність 104 «Фізика та астрономія»

Галузь знань 10 «Природничі науки»

Івано-Франківськ – 2021 рік

Робоча програма курсу «Фізична хімія твердого тіла» для аспірантів спеціальності 104 Фізика та астрономія

Розробник:

Горічок Ігор Володимирович, професор кафедри фізики і хімії твердого тіла, доктор фіз.-мат. наук, старший науковий співробітник

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фізики і хімії твердого тіла

Протокол від 26 серпня 2021 року № 1

Завідувач кафедри

фізики і хімії твердого тіла _____ Прокопів В.В.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 10 «Природничі науки» Спеціальність 104 «Фізика та астрономія»	Вибіркова
Змістових модулів – 1	Освітня програма 104 «Фізика та астрономія»	Рік підготовки: 2-й
Кількість кредитів – 3		Семестр
Індивідуальне науково-дослідне завдання		1-й
Загальна кількість годин - 90		Лекції 20 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень: третій (освітньо-науковий) PhD	Практичні, семінарські 10 год.
		Лабораторні 0 год.
		Самостійна робота 60 год.
		Індивідуальні завдання: Вид контролю: Залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: вивчення основних закономірностей впливу кристалічної структури на фізико-хімічні властивості твердих тіл.

Завдання:

- вивчення основних типів кристалічних структур;
- вивчення елементів хімічної термодинаміки твердих тіл;
- вивчення енергетичних характеристик кристалічних ґраток;
- вивчення елементів дифузійної кінетики.

Компетентності:

ЗК01. Здатність до проведення самостійних досліджень для отримання нових знань і розуміння фізичного всесвіту на сучасному рівні.

ЗК05. Здатність до формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору..

ЗК06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)..

ЗК09. Здатність працювати у міжнародному контексті.

ФК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження в експериментальній та теоретичній фізиці, досягати наукових результатів, які створюють нові знання, із звертанням особливої уваги до актуальних проблем та використанням новітніх наукових методів.

ФК05. Здатності у використанні наукового обладнання та технологій.

ФК06. Здатності у проектуванні експериментальних установок.

Результати навчання:

ПРН 01. Мати та здобувати знання у фізиці, включаючи методики проведення експериментів і технологій. Знання повинні бути достатніми для проведення наукових досліджень рівня світових досягнень і направлені на їх розширення та поглиблення.

ПРН 11. Розв'язувати наукові та науково-прикладні проблеми фізики, технології та матеріалознавства з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.

ПРН 13. Досягати відповідних знань, розуміння та здатностей використання методів аналізу даних і статистики на найсучаснішому рівні.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Хімічні системи, компоненти і фази.

Тема 2. Діаграми стану

Тема 3. Елементи хімічної термодинаміки

Тема 4. Теплові ефекти реакцій

Тема 5. Теорія хімічного зв'язку. Електронегативність і іонна складова зв'язку

Тема 6. Енергія зв'язку кристалічної ґратки

Тема 7. Порядок реакції. Кінетика дифузійних процесів

Тема 8. Кінетика легування твердої фази з газу

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усь го	у тому числі				
л		п	ла б	ін д	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Хімічні системи, компоненти і фази.	13	2	1			10						
Тема 2. Діаграми стану	13	2	1			10						
Тема 3. Елементи хімічної	16	4	2			10						

термодинаміки												
Тема 4. Теплові ефекти реакцій	12	4	2			6						
Тема 5. Теорія хімічного зв'язку. Електронегативність і іонна складова зв'язку	9	2	1			6						
Тема 6. Енергія зв'язку кристалічної ґратки	9	2	1			6						
Тема 7. Порядок реакції. Кінетика дифузійних процесів	9	2	1			6						
Тема 8. Кінетика легування твердої фази з газу	9	2	1			6						
Усього годин	90	20	10			60						

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Міжвузлові порожнини кристалічних структур, коефіцієнти упаковки, рентгенівська та пікнометрична густина	2
2	Константи рівноваги хімічних реакцій	2
3	Розрахунок іонності зв'язків у бінарних напівпровідниках	2
4	Розрахунок енергій утворення точкових дефектів у кристалах	2
5	Розрахунок дифузійних профілів оксигену при окисненні напівпровідника	2
	Разом.	10

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Форми координаційних многогранників у кристалах. Стехіометричний склад. Дефекти кристалічної ґратки.	10
2	Діаграми стану халькогенідів металів II та IV групи	10
3	Рівняння стану ідеальних газів	10
4	Калориметричний метод визначення теплових ефектів	6

	реакції	
5	Елементи зонної теорії кристалів	6
6	Квантово-хімічні програми для розрахунку енергетичних параметрів кристалічних структур	6
7	Рівняння дифузії. Математична постановка задачі і методи розв'язування	6
8	Процеси легування і дифузія домішок у сполуках II-VI і IV-VI	6
	Разом	60

7. Методи навчання

Словесні (навчальна лекція, пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія, диспут). Проблемно-пошукові (розв'язання проблемних ситуацій і завдань, проблемне викладення).

8. Методи контролю

- 1) Поточна оцінка за практичні роботи, поточне опитування..
- 2) КСР.

9. Оцінювання

Під час навчання студенти можуть отримати такі бали: Назва контролю	Мах кількість балів
Практичні заняття	70
КСР	30
Разом:	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Рекомендована література

1. Ормонт Б.Ф. Введение в физическую химию и кристаллохимию полупроводников. — М.: Высш. школа, 1982. — 528 с.
2. Чеботин В.Н. Физическая химия твердого тела. М.: Химия, 1982. — 320 с.
3. А. Вест. Химия твёрдого тела, ч. 1 — М.: Мир, 1988. — 558 с.
4. В.С. Постников. Физика и химия твёрдого тела. — М.: Металлургия, 1978. — 544 с.
5. Н. Хенней. Химия твёрдого тела. — М.: Мир, 1971. — 223 с.